

udruženje
**ŽENE NA
PREKRETNICI**

IZVEŠTAJ ZA 2023. GODINU

Za Udruženje „Žene na prekretnici“ 2023. je godina u kojoj se radilo na realizaciji dva projekta od kojih je jedan okončan u julu, a drugi u avgustu 2023. godine.

Udruženje je osnovano **1. decembra 2015.** godine, sa idejom da ekonomski i društveno aktivira žene, u srednjim i starijim godinama koje su ostale bez posla, i time doprinese zatvaranju rodnog jaza na tržištu rada.

Udruženje sa zadovoljstvom prezentira svoj D E V E T I godišnji Izveštaj koji će pokazati da je za godinu dana urađeno mnogo, da su rezultati ohrabrujući za dalji razvoj i osnaživanje Udruženja i da je Udruženje počelo da širi svoje aktivnosti, pored Beograda, i po drugim gradovima u Srbiji, preko neformalne Mreže za podršku ženama 45+ i da uspešno javno zagovara za radna prava žena.

Predsednica Upravnog odbora

SADRŽAJ

Sadržaj	3
Osnivači	4
Rodna diskriminacija na tržištu rada	5
Ciljevi i ciljna grupa.....	5
PROJEKTI.....	7
MONITOROVANJE & EVALUACIJA.....	9
Odnosi sa javnošću	10
PROMOCIJA I ZAGOVARANJE	10
Mediji i društvene mreže	11
Plan za 2024. godinu	14
FINANSIJSKI PLAN ZA 2024. GODINU	14
Finansijski izveštaj za 2023. godinu.....	14

OSNIVAČI

Osnivači udruženja su grupa žena koje su na volonterskoj bazi udružile svoja profesionalna znanja kako bi dale svoj doprinos rešavanju ovog ozbiljnog ekonomskog i socijalnog pitanja, pitanja ekonomskog i društvenog aktiviranja žena, u srednjim i starijim godinama koje su ostale bez posla, i zatvaranje rodnog jaza na tržištu rada.

Udruženje „Žene na prekretnici“ upisano je 11.12.2015. godine u Registar udruženja Agencije za privredne registre Republike Srbije. Matični broj: 28188765 PIB: 109296366 Delatnost: 9499 - Delatnost ostalih organizacija na bazi u članjenja Znak Udruženja je autorsko delo dizajnerke, Marije Gačanović Gray	Osnivačice Udruženja: • Miroslava Perišić, • Zorica Stevanović, • Dragana Mladenović, • Svetlana Cerović, • Milijana Ilić, • Gordana Jeremić-Zec, • Snežana Stanojević, i • Vesna Bajković

Odbori su nastavili da rade u sledećem sastavu:

Upravni odbor:

- Miroslava Perišić, predsednica,
- Zorica Stevanović, potpredsednica,
- Svetlana Cerović, član,
- Dragana Mladenović, član,
- Marija Pilaš Lješević, član
- Jelena Stošić. član, i
- Marina Kisić, član

Nadzorni odbor:

- Jovanka Trifunović, predsednica,
- Snežana Miladinović,
- Lela Sakovic.

U junu 2023. godine, na desetoj - osmoj redovnoj sednici Skupštine Udruženja, pored Izveštaja o radu Udruženja za 2022. godinu, Izveštaja o finansijskom poslovanju u 2022. godini, Plana i programa rada Udruženja za 2023. godinu, usvojena je odluka da se ne naplaćuje članarina.

RODNA DISKRIMINACIJA NA TRŽIŠTU RADA

Brojna istraživanja pokazuju da su u Srbiji rodne nejednakosti veoma izražene.

Indeks rodne ravnopravnosti, kojim se ove nejednakosti mere u Evropskoj uniji i u Srbiji, pokazuje da je upravo u domenu rada i novca (ekonomskog blagostanja) položaj žena u Srbiji najnepovoljniji, odnosno rodni jaz najizraženiji u poređenju sa drugim zemljama EU. Detaljniji podaci iz izveštaja na osnovu indeksa rodne ravnopravnosti za Srbiju ukazuju da su žene ređe zaposlene sa punim radnim vremenom u odnosu na muškarce, kao i da je njihov ukupan radni vek kraći nego kod muškaraca u proseku za 5 godina. Istraživanje o razlikama u zaradama žena i muškaraca sprovedeno na podacima ARS, pokazalo je da su žene u Srbiji bolje kvalifikovane od muškaraca, ali da manje zarađuju. Žene istih radnih karakteristika kao muškarci zarađuju u proseku 11% manje, što znači da bi trebalo da rade još dodatnih 40 dana svake godine da bi ostvarile istu zaradu kao muškarci istih karakteristika. Ova razlika u zaradama se objašnjava samo diskriminacijom.

Neravnopravnost na tržištu rada pogađa sve žene, a rezultati statističke analize potvrđuju da su žene 45+ najugroženija grupa na tržištu rada i da su žrtve dvostruke diskriminacije - po osnovi roda i godina. Za razliku od muškaraca kod kojih je „zrelo“ doba povezano sa višom stopom zaposlenosti, ženama se šanse da nađu posao smanjuju posle 45 godine. Rodni jaz u zaposlenosti muškaraca i žena starije generacije je 18% (stopa zaposlenosti: muškarci 65%, a žene 47%).

Zaposlenost žena starijih od 45 godina u Srbiji među najnižima je u Evropi i iznosi 42 % u odnosu na evropski prosek od 57,9 %. Iza Srbije su samo Grčka i Malta. Među njima je najveći broj dugoročno nezaposlenih (oni koji su bez posla duže od 12 meseci).

CILJEVI I CILJNA GRUPA

Udruženje „Žene na prekretnici“ osnovano je u decembru 2015. godine sa ciljem da ekonomski i društveno osnaži i osposobi žene u godinama 45+ koje su ostale bez posla da se ponovo radno angažuju na novom poslu ili u novoj karijeri putem pružanja besplatnog edukativnog programa, raznih vidova podrške, relevantnih informacija i intenzivnog umrežavanja. Osaživanjem nezaposlenih žena da se socijalno i ekonomski angažuju, obezbeđuje se da njihovo bogato poslovno i životno iskustvo i potencijal postanu ponovno resurs zajednice. Na taj se način bar delimično kompenzuju negativni efekti otpuštanja i prave koraci prema smanjenju dubokog rodnog jaza koje postoji na tržištu rada u Srbiji.

Žene koje ostaju bez posla u godinama 45+ postaju jedna od najranjivijih grupa na tržištu rada. Među njima je najveći procenat dugoročno nezaposlenih (bez posla duže od 12 meseci). Nemaju iskustvo u traženju posla na današnjem tržištu rada; zbog svojih godina nisu interesantne poslodavcima koji imaju starosne predrasude i zapošljavaju samo populaciju između 30-45 godina; daleko su od ispunjavanja uslova za penziju, te ostaju bez redovnih izvora prihoda. Trećina radno sposobnih žena od 45-64 godina su neaktivne, što znači da nemaju posao, niti ga traže. Ako su zaposlene, zarađuju manje ne samo od svojih muških vršnjaka već i od mlađih muškaraca, a četvrtina visokoobrazovanih žena u ovoj grupi radi ispod svoje stručne spreme, i češće se zapošljavaju kod privatnih poslodavaca što nosi sa sobom nesigurnost u radnom odnosu i nedostatak socijalne zaštite.

Mnoge žene se nalaze u statusu pomažućih članova u porodičnom poslu, pogotovu na seoskim gazdinstvima, što ih čini posebno ranjivim, zbog toga što ne ostvaruju zaradu niti socijalna prava.

Istovremeno to su žene sa velikim životnim i radnim iskustvom, koje uz malu podršku, mogu da trenutnu tešku situaciju preokrenu u svoju korist, kao i u korist svojih porodica i društva u celini.

Žene 45+ su u Strategiji za rodnu ravnopravnost za period 2021-2030 prvi put prepoznate kao jedna od teže zapošljivih kategorija. Ovaj ishod se može pripisati direktno uspešnom lobiranju Mreže za podršku ženama sa predstavnicima Radne grupe za izradu strategije, i podrškom koja je dobijena od predsednice Radne grupe i potpredsednice vlade.

Ciljevi i rad Udruženja su u skladu sa Nacionalnom strategijom za rodnu ravnopravnost za period 2021-2030. godine i sa Zakonom o rodnoj ravnopravnosti koji predviđa da se „ne smatra diskriminacijom preduzimanje podsticajnih mera radi zapošljavanja i samozapošljavanja teže zapošljivih kategorija lica”, kao što su između ostalih i “osobe starije od 45 godina”. Time su u novom zakonskom okviru za rodnu ravnopravnost, u delu koji govori o rodnom jazu u ekonomiji, jasno prepoznati problemi sa kojima se suočavaju žene 45+ i daju preporuke za preduzimanje podsticajnih mera radi njihovog zapošljavanja i samozapošljavanja

Udruženje „Žene na prekretnici“ je dobrovoljno, nevladino i neprofitno udruženje građana.

PROJEKTI

U 2023. godini realizovana su dva projekta: „Inicijativa za povećano zapošljavanje žena 45+“ i

„Povećano zapošljavanje žena 45+ kroz rodno odgovorne politike zapošljavanja“

Projekat „Inicijativa za povećano zapošljavanje žena 45+“ podržala je Beogradska otvorena škola („BOŠ“) u okviru programa „Dijalog promena“, koji BOŠ sprovodi u partnerstvu sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava i društveni dijalog, Republičkim sekretarijatom za javne politike, Centrom za javne politike EU Univerziteta u Beogradu, Olof Palme Centrom, kao i u saradnji sa Uredom za udruge Vlade Republike Hrvatske, uz finansijsku podršku Evropske unije, a na osnovu ugovora Delegacije Evropske unije u Srbiji. Projekat je trajao od 1. oktobra 2022. godine do 31. jula 2023. godine.

Projekat „Povećano zapošljavanje žena 45+ kroz rodno odgovorne politike zapošljavanja“ podržala je Trag fondacija, u partnerstvu sa Centrom za socijalnu politiku i u saradnji sa Kolacijom za razvoj solidarne ekonomije, u okviru programa Pokret Polet. Projekat je trajao od 1. oktobra 2022. godine do 31. avgusta 2023. godine.

U okviru oba projekta, glavna poruka javnog zagovaranja na nacionalnom i na lokalnim nivou bilo je da se poboljšanje položaja žena na tržištu rada, uključujući i žene 45+, može ostvariti samo pod uslovom da zakonski dokumenti koji regulišu zapošljavanje postanu više rodno senzitivni i uvedu neke specifične podsticajne mere za zapošljavanje žena, za koje već postoji osnova u pravnim okvirima za rodnu ravnopravnost.

“Mere aktivne politike zapošljavanja iz ugla žena 45+”

U tom smislu urađena je jedinstvena analiza “Mere aktivne politike zapošljavanja iz ugla žena 45+” (za šta je angažovana profesorka Ekonomskog fakulteta dr Jelena Žarković). Radi prikupljanja kvalitativnih podataka tokom februara obavljeni su intervjui sa 21 ženom u Kragujevcu, Čačku i Aleksandrovcu, dok je sa ženama iz Beograda organizovana on-line anketa u kojoj je učestvovalo 58 žena. Istovremeno obavljeni su intervjui sa 26 savetnica-ka NSZ iz sva četiri grada. Samo u Beogradu razgovor je obavljen sa 19 savetnica iz gotovo svih opština glavnog grada. Udruženje sada raspolaže sa konkretnim i naučno baziranim predlozima o tome šta bi bilo potrebno da akteri u oblasti zapošljavanja preduzmu kako bi se povećale šanse da veći broj žena nađe posao. Primera radi, država bi trebalo da poveća ulaganja u aktivne mere zapošljavanja, koja su sada na nivou manjem od 0.1% BDP (najmanja ulaganja u Evropi i regionu). Druge dve relevantne preporuke su: prvo, trebalo bi obnoviti diskusiju o socijalnim penzijama pošto prema trentunim kretanjima na tržištu rada veliki broj žena 45+ neće ostvariti pravo na penziju po osnovu godina rada, što bi doprinelo smanjenju simoraštva u starosti; drugo, potrebno je razmotriti mogućnost kliznih poreza i doprinosa na plate kako bi za niske nadoknade i zarade oni bili znatno niži nego što su sada, što bi omogućilo poslodavcima da efikasno zapošljavaju žene na skraćeno radno vreme, a takođe, smanjenje poreza i doprinosa za niske plate moglo bi da poveća atraktivnost samozapošljavanja kod žena

Okrugli sto „Šest decenija do rodne ravnopravnosti“

Istraživanje je predstavljeno na okruglom stolu koji je održan 8. maja 2023. godine u Beogradu, uz podršku Kancelarije Poverenice za ravnopravnost. Naslov okruglog stola je bio „Šest decenija do rodne ravnopravnosti“ i tom prilikom je istaknuto da ukoliko se ne napravi neka značajna promena, biće potrebno još 58 godina da se ostvari puna rodna ravnopravnost u domenu rada i zatvori rodni jaz na tržištu rada, koji danas iznosi 14,7 procentnih poena u korist muškaraca. To znači da bar još nekoliko generacija devojaka i žena neće imati iste mogućnosti kao što imaju mladići i muškarci u ostvarivanju svog Ustavom zagarantovanog prava na rad. Prezentirano istraživanja i podaci izneti u prezetnacijama su potvrdili da je u kontekstu postojeće rodne diskriminacije na tržištu rada posebno izazovan položaj žena starijih od 45 godina. Sa okruglog stola je poslat poziv da državne institucije, akademska javnost, civilni sektor, poslodavci, rade zajedno kako bi došlo do napretka u ostvarivanju rodne ravnopravnosti i zatvaranja rodnog jaza u svim oblastima, a posebno u oblasti rada i novca. Neke od preporuka za unapređenje položaja žena na tržištu

rada a posenbo žena 45+ su povećanje novčanih sredstva koja se izdvajaju za aktivne mere zapošljavanja, povećanje učešća žena u finansijskim merama aktivne politike zapošljavanja, unapređenje sistema kurseva koji su u ponudi NSZ, kao i niži porezi i doprinosi za niže zarade, ali i uvođenje socijalnih penzija.

Proizveden prvi video sa ženama 45+

U aprilu 2023. godine proizveden je prvi video u kome žene 45+ govore o problemima sa kojima se susreću prilikom traženja posla pod naslovom „(Ne)vidljiva“. Vrlo realne i emotivne priče šest žena iz tri grada ukazuju na problem ejdžizma, borbe za opstanak, gubljenje samopouzdanja, rada ispod svojih kvalifikacija, spremnosti da se uči ili čak i promeni mesto stanovanja ako to omogućuje zaposlenje. To su sve saznanja koja su se čula u ranijim brojnim FG, intervjuima ili neformalnim razgovorima sa ženama, ali iskazi iz prve ruke doprineli su dramatičnosti i urgentnosti situacije. Video je prikazan kao uvod u okugli sto „Šest decenija do rodne ravnopravnosti“, a video zapisi su bili uključeni i u tronedeljnu FB kampanju „(Ne)vidljiva“, koja je organizovana u jun-julu.

Prvi sastanak sa poslodavcima na temu zapošljavanja žena 45+

Trenutna situacija na tržištu rada ukazuje na činjenicu da postoji velika potreba poslodavaca za radnom snagom, posebno za srednjom stručnom spremom. Takođe, sa druge strane, postoji veliki broj nezaposlenih žena 45+ sa i bez kvalifikacija koje su dugoročno nezaposlene. Stoga je Udruženje „Žene na prekretnici“ u julu 2023. godine organizovalo prvi sastanak sa poslodavcima na temu mogućnosti povećanog zapošljavanja žena 45+ „Kako usaglasiti potrebe poslodavaca i nezaposlenih žena 45+“. Sastanak je organizovan u saradnji sa Infostudom i uz 10apredstavnice poslodavaca prisustvovali su i predstavnice Udruženja poslodavaca Srbije i Nacionalne službe zapošljavanja. Istaknuto da, zbog demografskih trendova kod nas i u svetu, starija populacija će imati sve veći udeo na tržištu rada; da se u poređenju sa mladim radnicima, isplati ulaganje u starije žene zbog njihove lojalnosti; kao i da je prihvatanje i uključivanje raznovrsnosti među zaposlenima u pogledu pola, godina, etičke i nacionalne priprandosti, socijalnog statusa, seksualne opredeljenosti, itd. - važno za uspeh firme, i mnogi već to prihvataju kao svoju razvojnu strategiju. Neke od preporuka koju su poslodavci istakli jeste smanjenje poreza i doprinosa za angažovanje radnica koje bi radile manje od punog radnog vremena; raditi na sistemskom rešenju za obuke i prekvalifikacije žena u čemu treba da učestvuju svi relevantni akteri; kao i da je potrebno razbijati predrasude i kod žena koje traže posao i kod poslodavaca.

Prvi Lokalni akcioni plan za rodnu ravnopravnost u Kragujevcu

U Kragujevcu je usvojen prvi Lokalni akcioni plan za rodnu ravnopravnost grada za period 2022.-2024. godine, u kome su žene 45+ prepoznate kao jedna od teže zapošljivih grupa, što je bio specifičan cilj. Udruženje je sa saradnicom iz lokalnog udruženja „Putokaz“ aktivno učestvovalo u pisanju i komentarisano nacrtu dokumenta kao i zagovaranju za poseban položaj žene 45+ a u skladu sa Nacionalnom strategijom za rodnu ravnopravnost. Rezultat javnog zagovaranja jeste činjenica da su u LAP-u pod Specifičnim ciljem 5.1 „Zapošljavanje i samozapošljavanje ranjivih kategorija žena“, uključene četiri aktivnosti usmerene specifično prema ženama 45+ i da je nosilac tih aktivnosti lokalna saradnica UŽnP.

Solidna osnova za izradu LAP za rodnu ravnopravnost u Čačku

Predlog za osnivanje Saveta za rodnu ravnopravnost radi izrade dokumenta - što je bio specifičan cilj u okviru projekta - uključen je u Plan razvoja grada Čačka za period 2023-2030. godine. Mada u obimnom dokumentu, rodna ravnopravnost zauzima relativno sporedno mesto, smatramo da je ovaj predlog predstavlja solidnu osnovu za dalje zagovaranje za razvoj lokalnog akcionog plana za rodnu ravnopravnost u kome bi žene 45+ bile prepoznate kao teže zapošljiva kategorija.

Tri sastanka na temu zapošljavanja žena 45+ u Aleksandrovcu

Od početka godine partner iz Aleksandrovcu, udruženje „Miona“, organizovalo je tri sastanka na temu „povećano zapošljavanje žena 45+ uz poštovanje principa rodne ravnopravnosti i antidiskriminacije.

MONITOROVANJE & EVALUACIJA

Pošto su svi projekti realizovani sa partnerima u nekoliko gradova monitoring aktivnosti je obavezan aspekt realizacije. To je podrazumevalo redovne razgovore sa partnerima, zoom sastanke, dokumentovanje aktivnosti i posete. Na primer, okruglom stolu u Beogradu u maju 2023. godine prisustvovala su saradnice iz Kragujevca i Cacka.

ODNOSI SA JAVNOŠĆU

PROMOCIJA I ZAGOVARANJE

Inicijativa za izmene u drugom Akcionom planu zapošljavanja za period 2024.-2026.

Srbija je stvorila moderan i solidan novi zakonski okvir za rodnu ravnopravnost u kojoj su osobe, uključujući i žene starije od 45 godina priznate kao teže zapošljiva kategorija te se preduzimanje podsticajnih mera radi njihovog zapošljavanja i samozapošljavanja ne smatraju diskriminacijom. Da bi ovi pozitivni pomaci napravljeni u zakonskom okviru za rodnu ravnopravnost postali realnost potrebno je da i javne politike zapošljavanja postanu mnogo više rodno i starosno senzitivne. To je osnovna premisa projekta „Povećano zapošljavanje žena 45+ kroz rodno odgovorne politike zapošljavanja“ i cilj javnog zagovaranja Udruženja Žene na prekretnici. Kao prvi koraci u našem javnom zagovaranju za uskladjivanje rodnog i radnog zakonodavstva sa rodnim kao jednog od načina borbe protiv diskriminacije žena na tržištu rada, Udruženje je pripremio inicijativu za izmene u drugom Akcionom planu zapošljavanja za period 2024.-2026. godine za sprovođenje Strategije zapošljavanja za period 2021. do 2026. godine. U inicijativi se predlaže da se izvrše izmene u delu Akcionog plana u kome se definišu teže zapošljive kategorije na taj način da se kategorija “lica starosti 50 i više godina”, zameni sa “lica starosti 45 i više godina, a posebno dugoročno nezaposlene žene”. Inicijativa je obrazložena statističkim podacima o položaju žena 45+ na tržištu rada a poziva se na članove Zakona o rodnoj ravnopravnosti koji obavezuju druge sektorske zakone da se usklađuju. Inicijativa će biti usmerena prema Radnoj grupi koja će raditi na drugom akcionom planu i biće ključni materijal za doprinose u javnoj raspravi i u diskusiji sa Ministarstvom za rad i zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja.

FB kampanje

Tokom februara pokrenuta je mini kampanja na FB stranici UŽnP o iskustvima žena 45+ u potrazi za poslom. Korišćene su izjave žena kao motivacija da se čuju razna iskustva:

3.2.2023. Vizual1

<https://www.facebook.com/1847583835502281/posts/pfbid0T4N37MQUW1MnWsgCNoXB1f8AxtuJCWGEgyQfFekXTVDyyiX1sR9dDNh2nNUPEL/?mibextid=Nif5oz>

9.2.2023. Vizual 2

<https://www.facebook.com/1847583835502281/posts/pfbid02tgbvEEhDDyzDhotzSNu9ghRnV6azCaUuMPyYWv4ZkLYq6ng4trCniMeJ1QdPKrF8l/?mibextid=Nif5oz>

17.2.2023. Vizual 3

<https://www.facebook.com/1847583835502281/posts/pfbid0Ypz1TZZ2qSzAFJPAtrVuBubBzNdFDpka uQDfioj5D6srhJZaSpjtpSwRhqG2PWL/?mibextid=Nif5oz>

1.3.2023.

<https://www.facebook.com/1847583835502281/posts/pfbid0ckaTDvRMZLHz7Nm4SJMgTw3crXQYcok83bEbEvvgTVd5BCuBHjUHst4UqaJj8R4XL/?mibextid=Nif5oz>

Video zapisi sa prvog videa bili su i ključni deo tronedeljne FB kampanje "(Ne)vidljiva", organizovane od 25. juna - 16. jula. Cilj kampanja je bio da se poveća informisanost o diskriminaciji na tržištu rada po osnovu godina života. Kampanja je doprla do 40.528 žena i imala 251 komentara, kao i 843 svidanja.

Peticija

Tokom kampanje "(Ne)vidljiva" slati su i pozivi da se potpisivanjem pruži podrška inicijativi Udruženja da žene 45+ budu prepoznate kao teže zapošljiva kategorija u Akcionom planu zapošljavanja za period 2024-2026. Poziv je upućivao na sajt Udruženja gde se nalazio integralni tekst inicijative, a zatim na sajt peticije za potpisivanje

https://www.peticije.online/podrite_lake_ukljuivanje_ena_45_na_trite_rada

Peticiju, kao poseban vid direktnog angažovanja žena, potpisalo je gotovo 200. Ovaj vid komunikacije sa ženama pokazao se kao značajan i planiramo da ga koristimo i ubuduće.

MEDIJI I DRUŠTVENE MREŽE

1.2.2023., K1 Portal, https://www.k1info.rs/vesti/srbija/12692/zasto-su-zene-starije-od-45-godina-nevidljive-za-poslodavce/vest?utm_source=pushfirebase&utm_medium=web&utm_campaign=push-date-2023-02-01-news-12692

2.2.2023. K1 TV, <https://www.youtube.com/watch?v=XLQHF6UEoRE>

12.2.2023. RTS Dnevnik, <https://www.rts.rs/page/stories/sr/story/57/srbija-danas/5115192/sta-u-kragujevcu-mogu-da-dobiju-zene-koje-postaju-preduzetnice.html?fbclid=IwAR2QNHbPMhNv6Px45ayUg7Zf4rYnEXCOIf4Ilxz7SqpuOOd3nMfOQPhFbY>

14.02.2023., K1 Portal, <https://www.k1info.rs/price/drustvo/13570/suocavanje-sa-izazovima-starosti/vest>

9. 12. 23. i 26.1.2023 Džoker Naksi radio, emisija Ženski glas

U periodu od maja-avgusta 2023. zabeleženo je veliko interesovanje medija za položaj žena 45+ inicirano pre svega okruglim stolom „Šest decenija do rodne ravnopravnosti“. Interes medija prevazišao je naša očekivanja pogotovu imajući u vidu tragične događaje koji su se desili u maju. Tokom pomenutog perioda bilo je 22 priloga na temu rodne neravnopravnosti na tržištu rada i ejdžizma, i to na TV, radiju, štampi i onlajn medijima (u prilogu). TV kuće, od N1 do TV Kurira, razmatrale su ovu temu u svojim udarnim jutarnjim ili popodnevničkim emisijama osmišljenim kao razgovore na teme od opšteg značaja; i prvi put je pokazano interesovanje nekih sindikata, koji su vest objavljivali na svojim sajtovima.

Medijska pokrivenost diskusije “Šest decenija do rodne ravnopravnosti”

održane 8. Maja, 2023. godine

	Medij	Link
1	Objektiv 9.5.	https://objektiv.rs/vest/1398697/jos-58-godina-je-potrebno-da-bi-zene-u-srbiji-bile-ravnopravne-sa-muskarcima-u-domenu-rada/

2	K1 9.5.	https://www.k1info.rs/price/drustvo/19270/moze-li-se-zatvoriti-rodni-jaz-na-trzistu-rada/vest
3	Politika 9.5.	https://www.politika.rs/sr/articles/amp/551600
4	Mondo 9.5.	https://euractiv.mondo.rs/drustvo/amp/a1276/U-Srbiji-zene-iznad-45-godina-teze-dolaze-do-posla.html
5	Mašina 9.5.	https://www.masina.rs/za-zatvaranje-rodnog-jaza-na-trzistu-rada-potrebno-je-jos-58-godina/
6	Danas 9.5.	https://www.danas.rs/vesti/drustvo/zene-na-prekretnici-ako-se-ovako-nastavi-za-59-godina-cemo-doci-do-potpune-rodne-ravnopravnosti/
7	Radio Beograd 1 - od 23. minuta, 8.5.	https://rts.rs/radio/radio-beograd-1/5187234/polica-jci-u-svim-skolama-u-srbiji.html
8	Fonet 8.5.	https://fonet.rs/drustvo/36303150/decenije-do-ravnopravnosti.html
9	Žena blic, 10.5.	https://zena.blic.rs/porodica/zene-su-58-godina-daleko-od-rodne-ravnopravnosti/2xq4fbm
10	Radio Begord 1, Uhvati dan, 12.5. U 2.08.33 čau	https://www.rts.rs/lat/radio/radio-beograd-1/5189595/medjunarodni-dan-medicinskih-sestara-i-tehnicara.html
11	N1 Dan uživo, 12 minut	https://n1info.rs/video/dan-uzivo/dan-uzivo-15-5-2023-2/
12	31.5. sajt Ujedinjenog granskog sindikata "Nezavisnost" - UGS	https://nezavisnost.org/zene-45-visestruko-diskriminisane-na-trzistu-rada/
13	31.5. TV Kurir	https://www.kurir.rs/vesti/drustvo/4171336/kako-smanjiti-diskriminaciju-zena-iznad-40-godina-prilikom-zaposljavanja

14	20.6. Webinar u saradnji sa Infostudom	https://www.youtube.com/watch?v=rff7nl_X7aU
15	4.7. Platforma Masina, koja se bavi radnim pravima	https://www.masina.rs/pokrenuta-inicijativa-za-unapredenje-politika-zaposljavanja-zena-starijih-od-45-godina/
16	TV Una, 33 minut 10.7.2023.	https://unaworld.tv/video/popodne-na-kafi-sa-sarom-pavlovic
17	Subotičke novine, 17.7.2023.	Strana 25. (prilog)
18	Sajt Unije poslodavaca Srbije 18.7.2023.	https://poslodavci.rs/kako-usaglasiti-potrebe-poslodavaca-i-nezaposlenih-zena-45/
19	26.7.2023. Sajt grada Kragujevca	https://kragujevac.ls.gov.rs/vest/54400/uspostavljanje-dijaloga-o-problemima-sa-kojima-se-suocavaju-zene-starije-od-45-godina-u-potrazi-za-poslom-.php
20	27.7.2023. Župska hronika	https://www.youtube.com/watch?v=Y11bvs3sFs0
21	28.07.2023. RT Kragujevac	https://rtk.co.rs/10-minuta-povecano-zaposljavanje-zena-45-kroz-rodno-odgovorne-politike/
22	EuronewsSerbia 8.3.2023.	https://www.euronews.rs/biznis/biznis-vesti/95079/jos-uvek-postoje-predrasude-istrazivanja-pokazuju-da-starije-osobe-sporije-dolaze-do-posla-zene-u-tezoj-situaciji/vest

PLAN ZA 2024. GODINU

Osnovni plan za 2024. godinu jeste da Udruženje nastavlja da učestvuje na konkursima kako bi nastavilo da zagovara povećano zapošljavanje žena 45+. Istovremeno će nastaviti da učestvuje u javnim raspravama za Akcioni plan za zapošljavanje za period 2024.-2026., i Akcioni plan za rodnu ravnopravnost za period 2023.-2024., što će biti glavne aktivnosti u drugoj polovini 2023. i u prvoj polovini 2024. godine

FINANSIJSKI PLAN ZA 2024. GODINU

UŽnP će učestvovati na novim konkursima za dodelu sredstava.

UŽnP nastavlja da koristi usluge knjigovostvene agencije Commodos.

FINANSIJSKI IZVEŠTAJ ZA 2023. GODINU

U skladu sa članom 13. Statuta predviđeno je da Nadzorni odbor podnosi Izveštaj o finansijskom poslovanju na svakoj sednici Skupštine.

U poslovnoj 2023. godini Udruženje je imalo dosta raznovrsnih aktivnosti koje su se odnosile na realizaciju 2 projekta, a koje su finansijski podržali različiti donatori. One su predstavljale nastavak aktivnosti na realizaciji projekata koji su započeti u septembru i oktobru 2022.godine.

S tim u vezi, poslovnu 2023. godinu, **Udruženje "Žene na prekretnici"** je započelo sa sredstvima na osnovnom dinarskom računu u iznosu od **421.049,73 RSD**, a na kraju 2023.godine na ovom računu je ostalo sredstava u iznosu **22.541,41 RSD**. Projekat je završen 31. jula 2023.godine i nakon toga su se iz sredstava na tom računu izmirivale neke tekuće poslovne obaveze. Na ovom računu realizovale su se aktivnosti u okviru projekta koji je podržan od strane BOŠ-a pod nazivom **"Inicijativa za povećano zapošljavanje žena 45+ (Broj Ugovora CD-282/22-DOC/DEU), ukupna vrednost projekta je iznosila 10.571.60 eur, za period realizacije 01.10.2022.-31.07.2023.g.** Ugovorom je bilo predviđeno da će se ukupan iznos donacije uplaćivati u tri rate, te da će udruženje sačiniti i donatoru dostaviti 3 finansijska izveštaja.

Aktivnosti udruženja u okviru ovog projekta su obuhvatale oblast javnog zagovaranja na nacionalnom i lokalnom nivou prema donosiocima odluka, u cilju unapređenja javnih politika u oblastima zapošljavanja i rodne ravnopravnosti, kreiranje i vođenje kampanje za povećanje zapošljivosti žena 45+, istraživanja u oblasti mera aktivne politike zapošljavanja i drugo, o čemu će biti više reči u godišnjem izveštaju o radu.

Na namenskom računu udruženja, evidentirana su sredstva koja su se odnosila na realizaciju projekta koji je podržan od strane TRAG fondacije i nosio je naziv **„Povećano zapošljavanje žena 45+ kroz rodno odgovorne politike zapošljavanja“**, čija je ukupna vrednost **15.000,00 eur**/po kursu donatora 117,5815/, a za **period realizacije od 01.9.2022.-31.08.2023.g.** Udruženje je za ovaj projekat bilo u obavezi da sačini dva finansijska i dva narativna izveštaja i to prvi za period realizacije od 01.9.2022.-28.02.2023.g., a drugi izveštaj za preostali period od 01.3.-31.08.2023.g. Na početku 2023. godine na ovom računu je bilo **sredstava u iznosu od 1.053.025,27 rsd**, a koja su preneti iz

prethodne godine i koja su u najvećoj meri korišćena za realizaciju planiranih aktivnosti u 2023. godini. Na kraju 2023. godine na ovom računu je preostalo sredstava u iznosu 0,05 rsd koliko je bilo i na dan 04.09.2023.g. kada je izvršeno poslednje plaćanje u periodu realizacije projekta.

S obzirom na činjenicu da su se u većem delu, vremenski poklapali periodi realizacije oba projekta, a u cilju bolje efikasnosti u procesu ostvarenja planiranih ciljeva u okviru ovih projekata, osmislili smo aktivnosti koje su bile različite po svom obliku, dinamici i metodologiji, ali su ujedno bile komplementarne i odnosile su se pre svega na javno zagovaranje prema donosiocima odluka i široj javnosti, radi stvaranja kvalitetnijih javnih politika i uslova na tržištu rada, koje će omogućiti veće zapošljavanje žena 45+ i samim tim, poboljšanje njihovog položaja na tržištu rada. Neke od najznačajnijih aktivnosti u sklopu ovog projekta, odnosile su se na analizu pravnog okvira na nacionalnom i lokalnom nivou u oblastima zapošljavanja i rodne ravnopravnosti, pripreme i izrade materijala i inicijativa za javno zagovaranje na lokalnom nivou, organizovanje raznih sastanaka i okruglih stolova, nastupi na medijima, ankete sa nezaposlenim ženama 45+ i drugo, o čemu će takođe biti više reči u godišnjem izveštaju o radu udruženja.

Napominjemo da su u okviru oba projekta, u postupku njihove realizacije na lokalnom nivou, uključena partnerska udruženja sa kojima smo sarađivali u poslednje tri godine, a to su udruženja "Laris" iz Čačka, "Putokaz" iz Kragujevca i "Miona" iz Aleksandrovca, kao i konsultanti i saradnici iz redova akademske zajednice i ostalih delova stručne javnosti.

Detaljniji opisi sprovedenih aktivnosti i postignutih ciljeva u postupku realizacije ovih projekata sadržani su u Izveštaju o radu udruženja u 2023. godini.